

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/32/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620202631
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5620202631.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Jany Kotrčovej, v právnej veci žalobcu: "Spolok Lutherus", občianske združenie, odborová organizácia a organizácia zamestnávateľov, so sídlom Štúrova 59/2, Liptovský Mikuláš 031 01, IČO: 52 112 217, právne zastúpený: BAJO LEGAL, s.r.o., so sídlom Landererova 8, Bratislava - mestská časť Staré Mesto 811 09, IČO: 36 860 581, proti žalovanému: TRANOSCIUS, a.s., so sídlom Tranovského 1, Liptovský Mikuláš 031 80, IČO: 00 179 159, právne zastúpený: Advokátska kancelária Tomáš Petko s.r.o., so sídlom Drotárska cesta 7, Bratislava 811 02, IČO: 50 218 107, o uloženie povinnosti uverejniť opravu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4C/42/2020-167 zo dňa 15. decembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í** tak, že:

I. Žalovaný je **p o v i n n ý** v najbližšom printovom vydaní týždenníka Evanjelický posol spod Tatier, týždenník evanjelikov a. v. na Slovensku po právoplatnosti rozsudku uverejniť s označením „oprava“ opravu v znení :

„Dňa 07. 07. 2020 bol v dvojčíslu 27-28 týždenníka Evanjelický posol spod Tatier, týždenník evanjelikov a. v. na Slovensku uverejnený článok s názvom „Správa predstavenstva o vedení obchodnej činnosti spoločnosti a o stave majetku za rok 2019“, ktorý obsahoval na strane 10 vydania týždenníka nepravdivé skutkové tvrdenie ohľadne vypovedateľnosti nájomnej zmluvy týkajúce sa občianskeho združenia Spolok Lutherus, so sídlom Štúrova 59/2, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 52 112 217.

Nie je pravdivé skutkové tvrdenie, že nájomná zmluva medzi občianskym združením Spolok Lutherus a spoločnosťou TRANOSCIUS a. s. na nebytové priestory je nevypovedateľná.“

II. Vo zvyšku žalobu zamietajú.

III. Žalovanému priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu **1/3-ny**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol obžalobu žalobcu v celom rozsahu a žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Vychádzal zo zisteného skutkového stavu, že v dvojčíslu 27-28 týždenníka Evanjelický posol spod Tatier, týždenník evanjelikov a. v. na Slovensku zo dňa 07. 07. 2020 bola uverejnená Správa predstavenstva o vedení obchodnej činnosti spoločnosti a o stave majetku za rok 2019, v ktorej bol o. i. zverejnený v článku "Nájomná zmluva so Spolkom Lutherus" nasledovný text: "V predmetnej zápisnici z predstavenstva sme objavili aj schválenie nevypovedateľnej nájomnej zmluvy pre občianske združenie "Spolok Tranovský" - dnes už premenovaný na "Spolok Lutherus". Išlo o kompletne novozrekonštruované nebytové priestory

za peniaze Tranoscia. Zmluva bola uzavretá na dobu určitú do 31. 12. 2024 za mesačné nájomné vo výške 150 eur. Zo strany Tranoscia ju bolo možné vypovedať jedine vtedy, pokiaľ Spolok Tranovský (Lutherus) nezaplatí nájomné.... Ako zamestnanci Tranoscia získali teda svoju novú "firmu" s podobným názvom ako Tranoscia (Spolok Tranovský), nové priestory za symbolickú cenu s nevypovedateľnou zmluvou na tej istej adrese ako Tranoscia (Tranovského 1, Liptovský Mikuláš), ako aj technické vybavenie z Tranoscia na fungovanie novej redakcie časopisu "Evanjelický posol Spolku Tranovský". Listom zo dňa 04. 08. 2020, teda v zákonom stanovenej lehote 30 dní odo dňa vydania periodickej tlače v zmysle § 7 ods. 2 zák. č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve (Tlačový zákon), sa žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhal uverejnenia opravy v znení, ako v podanej žalobe, ktorá žiadosť bola zaslaná na prepravu poštovým úradom dňa 05. 08. 2020. Nebolo sporné, že žiadosť žalobcu o uverejnenie odpovede po formálnej a obsahovej stránke spĺňala náležitosti stanovené zákonom (§ 7 ods. 3 Tlačového zákona). Pretože vydavateľ periodickej tlače - žalovaný žalobcom požadovanú opravu neuverejnil, podanou žalobou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti uverejniť predmetnú opravu. Medzi stranami sporu bolo sporné, či žaloba bola podaná v zákonom stanovenej 30 dňovej prekluzívnej lehote v zmysle § 10 ods. 3 Tlačového zákona a rovnako bolo sporné, či tu bola povinnosť žalovaného zverejniť navrhovanú odpoveď, teda či boli splnené zákonné podmienky uvedené v § 7 Tlačového zákona.

2. Konštatoval, že lehota v zmysle § 10 ods. 3 Tlačového zákona bola dodržaná, keď žalobca prostredníctvom právneho zástupcu zaslal žalobu elektronicky, predložil elektronickú doručku, z ktorej vyplýva, že elektronický dokument bol úspešne doručený dňa 16.09.2020 o 17:56 hod. a žaloba ako elektronický dokument sa dostala do sféry poznania adresáta, a teda bola objektívne dostupná prijímateľovi (Okresný súd Liptovský Mikuláš) uložením elektronickej úradnej správy dňa 16.09.2020 o 15:56 hod. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že dotknutý článok bol v periodickej tlači vydaný 07.07.2020, žiadosť žalobcu o uverejnenie opravy bola doručená vydavateľovi periodickej tlače, t. j. žalovanému do 30 dní odo dňa vydania periodickej tlače, t. j. 05.08.2020, najbližšie vydanie periodika po doručení žiadosti o opravu vyšlo dňa 18.08.2020 (§ 7 ods. 4 Tlačového zákona), teda hmotnoprávna 30-dňová lehota na podanie žaloby uplynula 17.09.2020 a pretože žaloba bola podaná na súd 16.09.2020, bola podaná v zákonnej prekluzívnej lehote.

3. Právo na opravu je založené na prísnom formalizovanom postupe, ktorý predpokladá súčasné splnenie všetkých zákonom stanovených predpokladov, za ktorých vzniká žiadateľovi o uverejnenie opravy voči vydavateľovi periodickej tlače právo na uverejnenie ním požadovanej opravy. Právo na opravu možno uplatniť len v prípade nepravdivého skutkového tvrdenia a nie v prípade hodnotiacich úsudkov. Podanou žalobou sa žalobca domáha uverejnenia opravy, že nie je pravdivé skutkové tvrdenie, že nájomná zmluva je nevypovedateľná; túto nájomnú zmluvu je možné vypovedať. Domáha sa opravy iba časti zverejnenej informácie, respektíve údajov, ktorý je vytrhnutý z celkového kontextu zverejneného článku. V samotnom článku sa pritom uvádza, že zo strany TRANOSCIA je možné nájomnú zmluvu vypovedať jedine vtedy pokiaľ Spolok Tranovský (Lutherus) nezaplatí nájomné. Uvedené skutkové tvrdenie zodpovedá článku VI. bod 2 zmluvy o nájme nebytových priestorov a vyhovením žalobe v tejto časti by súd v podstate len potvrdil skutkové tvrdenie, ktoré už vydavateľ periodickej tlače v texte uviedol, ktorá skutočnosť je jasná aj bežnému čitateľovi, ktorý sa oboznámi s celým obsahom zverejneného textu. Dôležitá alebo významná bola tá skutočnosť, že v celom texte bola zverejnená informácia o ne/vypovedateľnosti zmluvy, ktorá zodpovedá textu zmluvy. Je potrebné rešpektovať, že určité špecifiká bežnej periodickej tlače určené na informovanie širokej verejnosti (na rozdiel od publikácií odborných), ktorá v konkrétnych prípadoch (predovšetkým s ohľadom na rozsah jednotlivých príspevkov a čitateľský záujem) pristupuje k určitým zjednodušeniam. V takom prípade nie je možné zotrvať na úplnej presnosti skutkových tvrdení a klásť tým vo svojich dôsledkov na novinárov nesplniteľné nároky (rozsudok NS SR sp. zn. 5Cdo/55/2008). Na uvedenom názore nič nemení ani tá skutočnosť, že slovo „nevypovedateľnosť“ sa v texte uvádza 2-krát.

Uverejnenie opravy v znení ako žalobca žiada, že nájomné je podľa zmluvy vo výške 220 eur neobsahuje pravdivé skutkové tvrdenie, ktoré je zákonnou podmienkou v zmysle § 7 Tlačového zákona, a preto nebolo povinnosťou žalovaného ako vydavateľa periodickej tlače túto opravu uverejniť. Predmetom tlačovej opravy môže byť len nepravdivé skutkové tvrdenie. Z dokazovania a oboznámením sa s obsahom zmluvy o nájme zo dňa 28.05.2019 bolo zistené, že jej predmetom bol nebytový priestor na dobu určitú od 01.06.2019 - 30.01.2024. Nájomné a úhrady boli dojednané v článku III. zmluvy tak, že zmluvné strany sa dohodli na mesačnej odplate, ktorá pozostáva zo sumy 150 eur ako nájomne za užívanie nebytového priestoru a zo sumy vo výške 70 eur určených na zálohové platby súvisiace s

užívaním nebytového priestoru (elektrická energia, ÚV, TÚV, teplo, internet), ktoré úhrady a nájomne je nájomca povinný uhradiť prenajímateľovi do 15-teho dňa v mesiaci vopred na jeho účet. Predmetná zmluva sa spravuje ustanoveniami zákona č. 116/1992 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov, ktorý zákon je lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku (lex generalis) čo znamená, že ustanovenia Občianskeho zákonníka sa použijú vtedy ak niektorá otázka nie je upravená v zákone č. 116/1990 Zb. Občiansky zákonník rozlišuje medzi pojmami nájomné a úhrada za plnenia poskytované s užívaním predmetu nájmu (§ 696 a nasl. Občianskeho zákonníka). Nájomne je odplata za užívanie cudzej veci, pretože jedným z charakteristických znakov nájmu je jeho odplatnosť. Je potrebné rozlišovať medzi nájomným a úhradou nákladov spojených s nájmom veci (napríklad za plyn, spotrebovanú elektrickú energiu a pod.). Táto úhrada za plnenia súvisiace s užívaním nebytového priestoru do nájomného zahrnutá nie je a poskytovanie plnení súvisiacich s užívaním nebytového priestoru upravujú osobitné právne predpisy (napríklad zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike, zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, zákon č. 18/1996 Z. z. o cenách a pod). V zmluve o nájme sa zmluvné strany dohodli na nájomnom vo výške 150 eur mesačne a na zálohových úhradách súvisiacich s užívaním nebytového priestoru vo výške 70 eur, preto pokiaľ sa podanou žalobou domáha zverejnenia opravy, že nájomné podľa zmluvy je vo výške 220 eur, nejedná sa o pravdivé skutkové tvrdenie, naopak vydavateľ periodickej tlače zverejnil pravdivé skutkové tvrdenie, že nájomne je vo výške 150 eur.

Hodnotiace úsudky masmédií sú nepostihnuteľné. Pre ich odlišenie platí, že pokiaľ skutkové tvrdenie popisuje určitý fakt (skutočnosť), objektívne existujúcu realitu, ktorá je aj zistiteľná dokazovaním a pravdivosť, ktorej môže byť preverená, hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny postoj, názor jeho autora na určitý fakt, na ktorý jeho autor, vyjadruje svoj názor, postoj, takže tento fakt hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe autorových vlastných kritérií. Pravdivosť hodnotiaceho úsudku nie je možné dokazovať práve preto, že vychádza zo subjektívneho hodnotenia určitého faktu jeho autorom. Skutkové tvrdenia a hodnotiace úsudky majú rozdielne obmedzujúci vzťah k slobode prejavu, a kým podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva existenciu faktov možnosť preukázať, otázka pravdivosti hodnotiacich úsudkov nepripúšťa dôkazy. Dospel k záveru, že označenie nájomného v zverejnenom článku ako symbolického nájomného nie je skutkovým tvrdením, ale hodnotiacim úsudkom jeho autora, pretože vyjadruje subjektívny názor autora vzhľadom na dojednanú výšku nájomného (150 eur), a teda označením nájomného ako symbolického autor prejavil svoj názor a svoj osobný postoj k určitému faktu (kompletná výška nájomného). Nestotožnil sa s právnym názorom žalobcu, že za symbolické možno označiť len nájomne vo výške 1 eura. Označenie „symbolický“ závisí od subjektívnych názorov rôznych ľudí na určitý konkrétny fakt, ktorý názor sa môže odlišovať a pretože sa nevyznačuje objektívnym vzťahom medzi prejavom a realitou, ktorého pravdivosť alebo presnosť nemožno preveriť dokazovaním ako je tomu v prípade skutkového tvrdenia, jednoznačne sa jedná o hodnotiaci úsudok. Vydavateľ periodickej tlače nie je oprávnený v znení opravy uskutočňovať akékoľvek úpravy (s výnimkou opravy gramatických chýb). V prípade súdneho sporu je však súd žalobným návrhom viazaný, môže však oprávnenej osobe vyhovieť aj čiastočne. V tejto súvislosti dáva do pozornosti ust. § 7 ods. 5 posledná veta Tlačového zákona, v zmysle ktorého k uverejnenej oprave nemožno uverejniť žiadny ďalší súvisiaci text obsahujúci hodnotiaci úsudok, a to ani na inom mieste vydania periodickej tlače alebo agentúrneho spravodajstva. Pokiaľ sa teda podanou žalobou žalobca domáha opravy v tom zmysle, že "nájomné v tejto výške pritom predstavuje rovnakú sumu, akú mali v priestore predchádzajúci nájomníci, a teda túto aj s prihliadnutím na dopyt po nájme týchto priestorov nemožno označiť za symbolickú", podľa názoru súdu ide o doplnenie, spresnenie zverejneného textu, ktoré však prekračuje rámec inštitútu opravy, pretože oprava je činnosť, ktorej cieľom je odstrániť chyby a nie vysvetliť, upresniť, doplniť alebo poprieť informácie publikované v periodickej tlači.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

5. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku podal odvolanie žalobca a má za to, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ako aj rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zastáva názor, že všetky výroky, ktorých sa týka žaloba sú skutkovými tvrdeniami a bola preukázaná ich nepravdivosť a vo vzťahu ku všetkým týmto výrokom vzniká žalovanému povinnosť uverejniť požadovanú opravu. Súd prvej inštancie v bode 23 odôvodnenia prijal záver, že sa domáha opravy iba časti zverejnenej informácie, ktorá je vytrhnutá z kontextu a v článku je uvedené aj pravdivé

skutkové tvrdenie. Tento záver je vecne nesprávny a zároveň absentuje akékoľvek právne zdôvodnenie prečo z dôsledku tejto skutočnosti nemalo vzniknúť právo žalobcu na zverejnenie opravy. V tejto časti je rozsudok zjavne nepreskúmateľný. Podľa jeho názoru bežnému čitateľovi bola podsúvaná informácia, že zmluva je nevypovedateľná. Táto informácia však je nepravdivá, keďže zmluvu bolo možné vypovedať v zmysle zákona č. 116/1990 Zb. Ide o absurdne dôvodenie, že ak je v novinovom článku uvedené nepravdivé skutkové tvrdenie a v inej časti článku, prípadne periodiká je uvedené skutkové tvrdenie ohľadne tej istej skutočnosti pravdivé, právo na opravu nevznikne, keďže vyhovením žalobe by súd len potvrdil už uvedené pravdivé skutkové tvrdenie. V priebehu konania poukazovali na skutočnosť, že vypovedanie nájmu dojednaného na dobu určitú upravuje § 9 ods. 2 zák. č. 116/1990 Zb., pričom sa jedna o dôvody výpovede, ktoré sú kogentné a zmluvné strany nemôžu tieto výpovedné dôvody vylúčiť a modifikovať. Preto je nepravdivé tvrdenie, že zmluvu bolo možné vypovedať iba ak Spolok Lutherus nezaplatí nájomné. Odmieťa závery o prípustnom novinárskom zjednodušení, keď nie je celkom zjavné novinárskym zjednodušením podsúvanie informácie o nevypovedateľnosti zmluvy vo viacerých častiach článku, ak je túto možné vypovedať tak ako každú inú zmluvu o nájme nebytových priestorov. Pokiaľ ide o výšku nájomného súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Každý bežný čitateľ nájomné vníma ako celú odplatu, ktorú má nájomca platiť prenajímateľovi za užívanie priestoru a naopak nediferencuje medzi jednotlivými zložkami tejto odplaty. V tomto prípade je táto celá odplata vo výške 220 eur. Uvedené skutkové tvrdenie žalovaného je potrebné vnímať aj v kontexte, že žalovaný sumu nájomného označuje za symbolickú vo výške 150 eur a to v úmysle, aby táto vyznievala viac „symbolicky“. Preto je toto tvrdenie nepravdivé. Vo vzťahu k posúdeniu skutkového tvrdenia o symbolickosti nájomného absentuje zo strany súdu zdôvodnenie, že ide o hodnotiaci úsudok. Predniesli konkrétne argumenty, ktoré záver o subjektívnom názore vyvracajú. Berúc do úvahy význam slova symbolický, vieme jednoznačne určiť či je tvrdenie o symbolickosti nájomného pravdivé alebo nepravdivé. S poukazom na význam slova „symbolický“, aby bolo tvrdenie o symbolickosti nájomného pravdivé muselo by nájomné byť iba obrazné, t. j. nie skutočne nájomné, ale iba symbol nájomného. V tomto prípade však nájomné bolo vo výške, ktorá mala pre obe strany majetkový význam, t. j. nejednalo sa o symbol nájomného, a teda skutkové tvrdenie je nepravdivé. Nesúhlasí s tvrdením súdu, že uviedli, že symbolické nájomné je vo výške 1 eura. Tvrdenie znelo, že symbolické nájomné bude v zásade vo výške 1 eura. Súd toto tvrdenie celkom zjavne vytrhol z celkového kontextu v snahe za každú cenu odôvodniť svoj nesprávny záver. Tento argument použil iba na lepšie pochopenie majetkovej odplaty ako symbolu. Skutočnosť či je nájomné nízke, vysoké alebo primerané je objektívne zistiteľnou skutočnosťou nezávislou od úvahy autora. Na základe vymedzených objektívnych kritérií vieme jednoznačne určiť či dotknuté tvrdenie je pravdivé. Podstatná je tá skutočnosť, že autor v skutkovom tvrdení nevyjadroval svoj subjektívny postoj k tomu, že suma nájomného je pre neho symbolická, ale práve naopak v skutkovom tvrdení je táto skutočnosť vyjadrená objektívne. Považuje za jednoznačný záver, že tvrdenie o symbolickosti nájomného je skutkovým tvrdením a nie hodnotiacim úsudkom a zároveň, že sa jedná o skutkové tvrdenie nepravdivé. Záver súdu o znení požadovanej opravy považuje za nesprávny, nakoľko znenie opravy výrok nijak nedopĺňa ani neobsahuje žiadny hodnotiaci úsudok. Navrhuje, aby odvolací súd v zmysle § 384 a § 385 (CSP) nariadil pojednávanie, na ktorom zopakuje dokazovanie v primeranom rozsahu a rozsudok súdu prvej inštancie zmení tak, že bude vyhovené žalobe v celom rozsahu.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

7. Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala včas sporová strana proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v intenciách § 379 a § 380 CSP a tento podľa § 388 CSP zmenil tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

8. Odvolací súd vychádzal z vychádzal z úplného zistenia skutkového stavu súdom prvej inštancie, pričom doplnenie alebo zopakovanie dokazovania nebolo potrebné a pristúpil k zmene rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodu rozdielných (právnych) úvah vo vzťahu k nepravdivým údajom ohľadne nevypovedateľnosti nájomnej zmluvy.

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejedávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým záverom (v časti navrhovanej opravy týkajúcej sa výšky nájomného a „symbolickosti“ nájomného) a

prejedávanú vec vecne správne v tejto časti posúdil (body 24. - 27. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Nakoľko odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku v tejto časti zodpovedá kritériám uvedeným ustanovení v § 220 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť týchto dôvodov, v plnom rozsahu sa s ním stotožňuje a v podstatných bodoch naň odkazuje. Na zdôraznenie správnosti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti poukazuje iba na niektoré ďalšie skutočnosti.

10. Podľa § 7 ods. 1 Tlačového zákona, ak periodická tlač alebo agentúrne spravodajstvo obsahuje nepravdivé skutkové tvrdenie o osobe, na základe ktorého možno osobu presne určiť, má táto osoba právo žiadať o uverejnenie opravy nepravdivého skutkového tvrdenia. Vydavateľ periodickej tlače a tlačová agentúra sú povinní opravu uverejniť bezodplatne.

Podľa § 7 ods. 2 Tlačového zákona, žiadosť o uverejnenie opravy sa musí doručiť vydavateľovi periodickej tlače alebo tlačovej agentúre do 30 dní odo dňa vydania periodickej tlače alebo zverejnenia agentúrneho spravodajstva, ktoré obsahuje nepravdivé skutkové tvrdenie, inak právo na opravu zaniká.

Podľa § 7 ods. 3 Tlačového zákona, žiadosť o uverejnenie opravy musí mať písomnú formu a musí byť žiadateľom podpísaná. Súčasťou žiadosti o uverejnenie opravy musí byť písomný návrh znenia opravy, ktorý musí obsahovať názov a deň vydania periodickej tlače alebo deň zverejnenia agentúrneho spravodajstva, ktoré obsahovalo nepravdivé skutkové tvrdenie, popis nepravdivého skutkového tvrdenia s uvedením, kde v periodickej tlači alebo v agentúrnom spravodajstve sa nachádzalo, konštatovanie, že skutkové tvrdenie je nepravdivé a uvedenie pravdivého skutkového tvrdenia.

Podľa § 7 ods. 4 Tlačového zákona, vydavateľ periodickej tlače je povinný opravu uverejniť do ôsmich dní odo dňa doručenia žiadosti o uverejnenie opravy alebo v najbližšom vydaní periodickej tlače pripravovanom po doručení žiadosti o uverejnenie opravy. Tlačová agentúra je povinná opravu uverejniť do ôsmich dní odo dňa doručenia žiadosti o uverejnenie opravy.

Podľa § 7 ods. 5 Tlačového zákona, vydavateľ periodickej tlače a tlačová agentúra sú povinní opravu uverejniť tak, ako bola navrhnutá alebo dohodnutá so žiadateľom o uverejnenie opravy, v rovnakej periodickej tlači alebo agentúrnom spravodajstve, na rovnocennom mieste a rovnakým písmom, akým bolo uverejnené nepravdivé skutkové tvrdenie a s označením „oprava“. K uverejnenej oprave nemožno uverejniť žiadny ďalší súvisiaci text obsahujúci hodnotiaci úsudok, a to ani na inom mieste vydania periodickej tlače alebo agentúrneho spravodajstva.

Podľa § 7 ods. 6 Tlačového zákona, vydavateľ periodickej tlače a tlačová agentúra nie sú povinní uverejniť opravu, ak

- a) žiadosť o uverejnenie opravy nemá náležitosti podľa odseku 3,
- b) môžu dokázať pravdivosť skutkového tvrdenia, o ktorého opravu sa žiada,
- c) predtým, ako im bola doručená žiadosť o uverejnenie opravy, uverejnili opravu z vlastného podnetu alebo na žiadosť niektorej z osôb uvedených v § 10 ods. 5 a dodržali pritom podmienky ustanovené týmto zákonom na uverejnenie opravy,
- d) by bol uverejnením opravy spáchaný trestný čin, priestupok, iný správny delikt alebo by jej uverejnenie bolo v rozpore s dobrými mravmi.

12. Podľa § 8 ods. 1 Tlačového zákona, ak periodická tlač alebo agentúrne spravodajstvo obsahuje nepravdivé, neúplné alebo pravdu skresľujúce skutkové tvrdenie, ktoré sa dotýka cti, dôstojnosti alebo súkromia fyzickej osoby, alebo názvu alebo dobrej povesti právnickej osoby, na základe ktorého možno osobu presne určiť, má táto osoba právo žiadať uverejnenie odpovede. Vydavateľ periodickej tlače a tlačová agentúra sú povinní odpoveď uverejniť bezodplatne; uverejnením odpovede zaniká vo vzťahu k tomu istému skutkovému tvrdeniu právo na opravu.

13. Podľa § 10 ods. 2 Tlačového zákona, ak vydavateľ periodickej tlače alebo tlačová agentúra neuverejnia opravu, odpoveď alebo dodatočné oznámenie vôbec alebo ak nedodržia niektorú z podmienok na ich uverejnenie, rozhodne o povinnosti uverejniť opravu, odpoveď alebo dodatočné

oznámenie na návrh osoby, ktorá o ich uverejnenie vydavateľa periodickej tlače alebo tlačovú agentúru požiadala, súd.

Podľa § 10 ods. 3 Tlačového zákona, návrh podľa odseku 2 sa musí podať na súd do 30 dní po uplynutí lehoty na uverejnenie opravy, odpovede alebo dodatočného oznámenia, inak právo domáhať sa na súde uverejnenia opravy, odpovede alebo dodatočného oznámenia zaniká.

14. Podľa článku 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na slobodu prejavu. Táto zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Výkon týchto slobôd preto zahŕňa aj povinnosti a zodpovednosť môže podliehať takým formalitám a podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon, a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme (okrem iného) ochrany povesti alebo práv iných. Predmetom ochrany podľa článku 10 Dohovoru sú však nielen informácie a myšlienky, ktoré sú prijímané kladne, priaznivo či ľahostajne alebo sú považované za neútočné alebo neutrálne, ale tiež tie, ktoré zraňujú, urážajú, útočia, šokujú sú nepríjemné alebo rušia či znepokojujú.

15. Z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 7/96 z 27. februára 1997 vyplýva, že jednou z foriem obmedzenia slobody prejavu pre účely ochrany práv iných osôb je inštitút práva na tlačovú opravu zakotvený v § 7 Tlačového zákona, pri výklade ktorého musí súd nájsť spravodlivú rovnováhu medzi záujmami zainteresovaných osôb. Prostredníctvom tlačovej opravy sa poskytuje ochrana len proti nepravdivým skutkovým tvrdeniam. Ústavný súd uviedol, že „Samozrejme v niektorých prípadoch nie je možné jasne stanoviť hranicu medzi hodnotiacimi úsudkami a skutkovými výrokmami, a preto je každý prípad nutné posudzovať podľa konkrétnych okolností a na základe nich rozhodnúť, či danému výroku je treba poskytnúť ochranu“.

16. Predpokladom vzniku práva na opravu podľa § 7 ods. 1 Tlačového zákona je nepravdivosť skutkového tvrdenia o konkrétnej fyzickej osobe alebo právnickej osobe, a to bez toho, aby sa nepravdivé skutkové tvrdenie súčasne dotýkalo napr. cti fyzickej osoby, dobrej povesti právnickej osoby alebo aby malo negatívny dopad na fyzickú alebo právnickú osobu. Vychádza sa pritom z toho, že základným zmyslom práva na opravu je zabezpečiť, aby sa verejnosti čo najrýchlejšie dostala informácia o tom, že určité skutkové tvrdenie o fyzickej alebo právnickej osobe je nepravdivé, a aká je pravda. Právo na opravu sa tak stáva nielen právnym prostriedkom ochrany fyzickej alebo právnickej osoby, ale súčasne aj zárukou práva na pravdivé informácie. V zmysle § 8 ods. 1 Tlačového zákona dotknutá osoba má právo žiadať bezplatné uverejnenie svojej odpovede, ak periodická tlač alebo agentúrne spravodajstvo obsahuje skutkové tvrdenie, ktoré sa dotýka cti, dôstojnosti alebo súkromia fyzickej osoby, alebo názvu alebo dobrej povesti právnickej osoby. Právom na odpoveď sa umožňuje dotknutej fyzickej alebo právnickej osobe vyjadriť sa na rovnocennom mieste a v rovnakom rozsahu v tej periodickej tlači alebo agentúrnom spravodajstve, ktoré o jej veci verejne informovali, a podať stanovisko vlastnými slovami. Predmetom práva na odpoveď je akékoľvek skutkové tvrdenie (nepravdivé, pravdu skresľujúce, ale aj pravdivé) o konkrétnej fyzickej alebo právnickej osobe, ktoré sa dotýka cti, dôstojnosti alebo súkromia fyzickej osoby alebo názvu alebo dobrej povesti právnickej osoby.

17. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca sa domáha vykonania opravy v zmysle § 7 Tlačového zákona. Odvolanie žalobcu v časti žiadania opravy týkajúce sa výšky nájomného ako aj určenia symbolickosti nájomného nie je dôvodné. Súd prvej inštancie na zistený skutkový stav tejto časti aplikoval príslušné ustanovenia Tlačového zákona a Občianskeho zákonníka a dospel k správneému záveru, že žalovanému v tejto časti nevznikla povinnosť zverejniť žalobcom požadovanú opravu, nakoľko v prípade uvedenia výšky nájomného 150 eur nebolo preukázané, že ide o nepravdivý údaj, a to s poukazom na znenie a citovanie zmluvy o nájme nebytových priestorov. Súd prvej inštancie sa zaoberal pravdivosťou tohto tvrdenia, a to skúmaním obsahu zmluvy o prenájme nebytových priestorov, a uvedené správne vyhodnotil v bode 24. odôvodnenia, s ktorým záverom sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. V zmluve o nájme bolo náležité odlišené nájomné vo výške 150 eur, ktoré má žalobca hradiť žalovanému za prenájom nebytových priestorov, ako odmenu za užívanie nehnuteľnosti a osobitne záloha na platby súvisiace s užívaním nebytového priestoru vo výške 70 eur. Z týchto dôvodov nemožno považovať za nepravdivý fakt uvedený v spornom článku, že nájomné je vo výške 150 eur mesačne.

18. Rovnako sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie pokiaľ bolo predmetné nájomné v článku označené ako symbolické, že sa jedná o hodnotiaci úsudok. Hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny postoj, názor jeho autora na určitý fakt, na ktorý jeho autor vyjadruje svoj názor, postoj

tak, že tento fakt hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe autorových vlastných kritérií. Teda hodnotiaci úsudok vychádza zo subjektívneho hodnotenia určitého faktu jeho autorom. Odvolací súd sa nestotožňuje s odvolacou námietkou žalobcu, že použitím výrazu „symbolické nájomné“ muselo by byť nájomné iba obrazné, t. j. nie skutočné nájomné, ale iba symbol nájomného. Hodnotenie nájomného ako symbolické závisí od subjektívnych názorov rôznych ľudí a určitý konkrétny fakt a každý konkrétny subjekt môže uvedené nájomné hodnotiť odlišne. Použitie výrazu „symbolické nájomné“ je bežným výrazom pri vyjadrení subjektívneho postoja toho, ktorého subjektu na rôzne skutočnosti a v danom prípade na dohodnutú výšku nájomného v zmluve o nájme. Žalobca v odvolaní poukázal na význam slova „symbolický“ v zmysle Slovníka slovenského jazyka. Avšak žalovaný uvedený výraz použil v spojitosti vyslovenia svojho subjektívneho názoru, ako sa používa v bežnej hovorovej reči, keď v predchádzajúcom texte bolo poukázané na dohodnutú výšku nájomného v nájomnej zmluve. Nakoľko odvolací súd sa stotožnil, že v danom prípade ide o hodnotiaci subjektívny úsudok, ktorého pravdivosť alebo presnosť nemožno preveriť dokazovaním, nebolo možné vyhovieť tejto časti žalobe žalobcu, aby bola vykonaná v periodiku oprava v zmysle § 7 Tlačového zákona.

19. V prejednávanej veci sa žalobca domáha uloženia povinnosti žalovanému uverejniť opravu nepravdivého skutkového tvrdenia, že nájomné v nájomnej zmluve medzi žalobcom a žalovaným na nebytové priestory predstavuje symbolickú cenu a zároveň doplniť vetu, že „Nájomné v tejto výške pritom predstavuje rovnakú sumu akú mali v priestore predchádzajúci nájomníci, a teda túto aj s prihliadnutím na dopyt po nájme týchto priestorov nemožno označiť za symbolickú.“ V zmysle § 7 ods. 5 veta druhá Tlačového zákona však k uverejnenej oprave nemožno uverejniť žiadny ďalší súvisiaci text obsahujúci hodnotiaci úsudok, a to ani na inom mieste vydania periodickej tlače alebo agentúrneho spravodajstva.

20. Ako už bolo vyššie konštatované, predpokladom vzniku práva na opravu podľa § 7 ods. 1 Tlačového zákona je nepravdivosť skutkového tvrdenia o konkrétnej fyzickej osobe alebo právnickej osobe. Žalovaný v spornom článku dvakrát uviedol, že nájomná zmluva medzi žalobcom a žalovaným na nebytové priestory je „nevypovedateľná“, hoci v samotnej zmluve bolo dojednané, že zmluvu je možné vypovedať len za podmienok dohodnutých v tejto zmluve a jednostranne možno vypovedať zmluvu bez výpovednej lehoty, dňom doručenia alebo oznámenia v prípade ak nájomca bude v omeškaní so zaplatením nájomného alebo úhradami dlhšie ako tri mesiace. Rovnako na daný právny vzťah sporových strán sa aplikujú ustanovenia zák.č. 116/1990 Zb. o nájme nebytových priestoroch, keď v ustanovení § 9 ods. 2 a 3 citovaného zákona je konkretizované, v ktorých prípadoch môže prenajímateľ alebo nájomca vypovedať nájomnú zmluvu uzavretú na určitý čas (čo je daný prípad, nájomná zmluva na dobu určitú do 31.12.2024). Teda informácia o nevypovedateľnosti nájomnej zmluvy je nepravdivá a na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že žalovaný okrem toho v článku uviedol, že zmluvu je možné vypovedať „jedine“ vtedy pokiaľ žalobca nezplatí nájomné. Teda nájomná zmluva je vypovedateľná jednak z dôvodu dohodnutého v danej zmluve a aj z dôvodov upravených v § 9 ods. 2 a 3 zák.č. 116/1990 Zb.

21. Na základe konštatovaného žalobcovi vznikol nárok na opravu v znení, že sa nejedná o nevypovedateľnú nájomnú zmluvu, preto odvolací súd v zmysle § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že vyhovel žalobe žalobcu v časti opravy o nevypovedateľnosti nájomnej zmluvy a vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol.

22. O trovách konania odvolací súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 2 CSP aplikujúc ustanovenie § 255 ods. 2 CSP s tým, že žalobca mal úspech iba pokiaľ ide o opravu v časti určenia nevypovedateľnosti nájomnej zmluvy a žalovaný mal úspech pokiaľ žalobca žiadal opravu o výške nájomného, ako aj výroku symbolického nájomného. Preto uzavrel že, žalovaný mal v konaní čistý úspech v rozsahu 1/3-ny a v tejto časti mu voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

23. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)